

دیدگاه

سال تحول در اقتصاد

احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد: سال ۱۴۰۲ با تصمیمات جدیدی که دولت آماده کرده است، سال تحول در اقتصاد خواهد بود؛ پس از مقدمات و ریل گذاری سال قبل، لایحه برنامه هفتم توسعه که در ماه آینده به مجلس تقدیم می‌شود محل ظهور این تحول ساختاری خواهد بود.

آمدگی بخش خصوصی

غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران: فعالان بخش خصوصی چشم‌انتظار بهبود رویه‌ها و اصلاح مسیر شاخص‌های کلان هستند. این امیدواری وجود دارد که با کاهش تنش‌های سیاسی، امکان فعالیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری فراهم شود تا اقتصاد بتواند پس از سال‌ها به مسیر رشد پایدار بازگردد.

تامین مسکن برای همه

مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی: یکی از مسائل با اهمیت در سبک زندگی و کیفیت زندگی مردم توجه ویژه به شهرسازی، معماری و تامین مسکن طبقات مختلف جامعه است. توجه به افشار کم درآمد و بازآفرینی بافت‌های فرسوده از اهم سیاست‌هاست.

خبیر

تحول در گام دوم

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: یکی از مسائل مهمی که رهبر حکیم انقلاب در حرم مطهر رضوی تبیین فرمودند ضرورت تحول بود و از این منظر تحول گرایان از الزامات موفقیت در گام دوم انقلاب است. البته مجلس پیش از این، در بسته تحول قوانین اقتصادی و در فرآیند تصویب بودجه ۱۴۰۲ به این دو امر توجه ویژه داشته است؛ به عنوان مثال، قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار با اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و همچنین اعطای مجوز به دولت جهت استفاده از کالابرج الکترونیک برای حفظ قدرت خرید مردم در برابر تورم از جمله آنهاست. البته مهار تورم و رشد تولید، یک دستور کاری یکساله نیست؛ لذا مجلس، مهم‌ترین کاری که تلاش می‌کند در سال پیش رونجام دهد توجه خاص به این مسئله در برنامه هفتم توسعه است؛ امیدواریم، دولت مردم از فرصت‌ها و ظرفیت‌های موجود استفاده کند تا مردم شاهد حرکت رو به جلوی اقتصاد کشور و حفظ قدرت خرید خود باشند. مجلس در این راه با تمام توان در کنار دولت است و در صورت نیاز با قید فوریت، آماده فراهم‌سازی زمینه‌های قانونی لازم و مورد نیاز دولت برای این دو امر مهم و اساسی برای تحول در حکمرانی اقتصادی خواهد بود. یکی از مسائل مهمی که رهبر حکیم انقلاب در حرم مطهر رضوی تبیین فرمودند ضرورت تحول بود. البته تحول گرایان، در بیان ایشان مربوط به امسال نیست و چندسالی است که در مهم‌ترین دیدارها بر آن تأکید می‌کنند و حاکی از راهبردی است که از الزامات موفقیت در گام دوم انقلاب محسوب می‌شود.

آمار

اقتصاد به روایت آمار

تحول در اقتصاد ایران یک مطالبه ملی است چه اینکه بر اساس آمارهای رسمی، وضعیت نسبت به آنچه می‌خواستیم خوب نیست. نرخ تورم بالای ۴۰ درصد در ۴ سال گذشته تصویری واضح از تب بالا در بدن اقتصاد ایران است و رشد اقتصادی نزدیک به صفر در صد در دهه ۹۰ هم نشان از کوچک شدن اندازه کیک اقتصاد دارد. این ۲ شاخص به وضوح اثر مخرب مداخله دولت در اقتصاد را به تصویر می‌کشند. به این داده‌های آماري نگاه کنید و برای تصمیم‌سازی در دست فرصت‌ها را بناباید از دست بدهیم.

شخص‌های مهم اقتصاد			
شاخص	بازه زمانی	عدد	واحد
نرخ رشد جمعیت	۱۳۹۵-۱۳۹۰	۱.۲۴	درصد
رشد اقتصادی با نفت	۱۵۹۹-۱۴۰۱	۳.۷	درصد
رشد اقتصاد بدون نفت	۱۵۹۹-۱۴۰۱	۳.۲	درصد
رشد بخش کشاورزی	۱۵۹۹-۱۴۰۱	۱.۱	درصد
رشد بخش نفت	۱۵۹۹-۱۴۰۱	۹.۳	درصد
رشد صنایع و معادن	۱۵۹۹-۱۴۰۱	۵.۶	درصد
رشد بخش خدمات	۱۵۹۹-۱۴۰۱	۲.۸	درصد
بعدخانوار	سال ۱۳۹۵	۳۳	نفر
میزان شهرنشینی	سال ۱۳۹۵	۷۴	درصد
ضریب جینی	سال ۱۴۰۰	۳۹۸	-
نرخ مشارکت اقتصادی	پاییز ۱۴۰۱	۴۱	درصد
نرخ بیکاری	پاییز ۱۴۰۱	۸.۲	درصد
نرخ تورم	سال ۱۴۰۱	۴۶.۵	درصد
حجم نقدینگی	دی ۱۴۰۱	۶۰۳۷.۶	همت
پایه پولی	دی ۱۴۰۱	۷۸۵	همت

اقتصاد

ایران قوی با تحول بنیادین در اقتصاد

همشهری از ۱۰ نماینده مجلس نظرخواهی کرد

گزارش

گروه اقتصاد

تورم بالا ناشی از ناترازی سه‌گانه بودجه دولت، بانک‌ها و صندوق‌های بازنشستگی و البته حجم بالای مداخله دولت در اقتصاد با دست‌اندا‌زهای بسیاری مواجه شده و همین مسئله تاب‌آوری اقتصاد از شوک‌های بیرونی از جمله تحریم‌ها را کاهش داده است که مصداق آشکار این بنیادین در اقتصاد دارد اما سؤال اینجاست که ضعف‌رایی‌تان در نوسان شدید نرخ ارز و اثر آن بر سفره مردم چیست و جو کرد. به گزارش همشهری، هم‌گرایان دولت و مجلس برای برون‌رفت از وضعیت کنونی یک ضرورت و

مطالبه ملی است و تا زمانی که قوای یادشده به تصویر مشترک از چالش‌ها و چشم‌انداز اقتصادی دست پیدا نکنند، سیاست‌گذاری اقتصادی برای حرکت روی ریل صحیح به نتیجه مطلوب نخواهد رسید. نام‌گذاری سال ۱۴۰۲ به نام سال مهار تورم و جهش تولید یک هدف روشن‌پیش‌روی دولت و مجلس است تا برنامه هفتم توسعه را متمایز از گذشته تدوین و تصویب کنند. چگونه می‌توان تورم را مهار کرد و نرخ بیکاری را کاهش و میزان

اشتغال را افزایش داد؟ اصلاح نظام بانکی به‌عنوان یک راهبردی برای رفع ناترازی بانک‌ها و جلوگیری از خلق پول فاقد پشتوانه چگونگی میسر خواهد شد و دولت برای بهبود معیشت مردم و بازگرداندن رونق به سفره‌ها چه اقدامی باید انجام دهد؟ و مهم‌تر اینکه کوتاه‌ترین و مطمئن‌ترین راه برای کم کردن فاصله‌خانه‌دار شدن مردم چیست؟ ۱۰ نماینده مجلس در گفت‌وگو با همشهری به این پرسش‌ها پاسخ داده‌اند که برآیند نظرات آنها را می‌خوانید:

مهار تورم	اشتغال‌زایی	اصلاح نظام بانکی	بهبود معیشت	تامین مسکن
محمدضا بورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس	ناترازی در نظام بانکی یکی از علت‌های تورم است.	امیدوارم طی چند هفته آینده ما شاهد نهایی شدن و ابلاغ این قانون باشیم زیرا ظرفیت بانک مرکزی را به‌شدت افزایش خواهد داد.	در طول ۵ سال متوالی نرخ تورم میانگین بیش از ۳۵ درصد بوده که این به‌شدت روی معیشت مردم اثر گذار بوده است.	-
مهدي طغیانی سخت‌گوی کمیسیون اقتصادی مجلس	-	بانک مرکزی ابزارهای کافی نظرات بر عملکرد بانک‌ها ندارد. در قانون جدید، اصلاحات لازم در این زمینه انجام شد.	تورمزمان بودن اقتصاد ایران به معیشت خانوارها بعضاً آسیب وارد کرده است؛ در نتیجه مهار تورم می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد.	در این مورد، تصویب قانون مالیات بر سوداگری تا پایان امسال می‌تواند در کنترل تورم مسکن و سایر بازارها تحول چشمگیری ایجاد کند.
محمدضامیر تاج‌الدینی عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس	-	-	به دولت اجازه داده‌ایم. از طریق کارت پاران، یارانه بدهد. یعنی مابه‌التفاوت قیمت را بدهد و اجازه ندهد که قیمت‌ها افزایش پیدا کند.	-
جلال محمودزاده عضو هیات‌نحسه کمیسیون کشاورزی مجلس	تولید در تمام حوزه‌ها مسیر درست مهار تورم است.	بانک مرکزی در کنار رشد ارزش پول ملی باید رشد نقدینگی را مهار کند، زیرا در غیر این صورت با یک بحران اقتصادی روبه‌رو خواهیم شد.	کسانی که بیکار هستند از تأمین حداقل‌های زندگی خود محرومند در نتیجه اشتغال‌زایی مسیر درست بهبود معیشت است.	حرکت به سمت ثبات اقتصادی یکی از راهکارهای حل مشکل تورم در بازار مسکن است.
کیومرث سردمی عضو کمیسیون اجتماعی	برای رشد تولید و مهار تورم همه باید به میدان عمل بیایند. دولت اگر بودجه کشور تورم‌زا یا مانع رشد تولید باشد، اصلاحیه بیاید.	دولت باید معامله‌گری بانک‌ها در خرید املاک و مستغلات را تعطیل کند و یکی از راهکارها شفافیت سیستم بانک‌هاست.	باید ساز و کاری باشد تا با کم‌فروشی و توقف عرضه بر خورد دولت تمام افزایش‌های دولتی در بخش خدمات را متوقف کند.	باید هم‌افزایی میان دستگاه‌های اجرایی برای ساخت مسکن ایجاد شود و با دستگاه‌هایی که به وظایف خود عمل نمی‌کنند برخورد شود.
سید کاظم دلغوش‌ایاتری نماینده صومعه‌سرا	نقدینگی باید کنترل و اثر و تفکر اقتصاددان‌ها هم به درستی استفاده شود. سیاست‌های غلط قانون بودجه اصلاح شود.	نظام بانکی یک نظام سرخود است و بعضاً قانونگذار وظایفی را برای بانک‌ها تعیین می‌کند که چالش‌های زیادی ایجاد می‌کند.	یکی از راهکارهای اجرایی برای بهبود معیشت خانواده‌ها مدیریت صحیح بازار ارز است.	بازار مسکن یک بازار رها شده است. اینکه دولت و مجلس برای مردم منابع بگذارند و قوانین جدید تصویب شود، فقط مشکلات را افزایش می‌دهد.
علیرضاور نامری قنذلی عضو مجمع نمایندگان استان خوزستان در مجلس	رشد تولید موجب افزایش درآمد‌های اقتصادی خواهد شد و مسلمانان برای تحقق مهار تورم، رشد تولید ضروری است.	اصلاح روند رشد پایه پولی و نقدینگی و همچنین کاهش سرعت گردش پول در ایران ضروری است.	باید توجه داشته باشیم که مهار تورم و رشد تولید، راهکارهای محوری ما در تغییر مسیر روند کنونی است.	-
حجت‌الله فیروزی نماینده فسا و عضو کمیسیون صنایع مجلس	هر چه تولید رشد پیدا کند و نقدینگی به سمت تولید سوق پیدا کند به مهار تورم کمک بیشتری خواهد شد.	تأمین سرمایه در گردش برای بخش تولید از الزامات رشد تولید و مهم‌ترین وظیفه نظام بانکی است.	ایجاد اشتغال به‌دنبال رشد تولید به‌طور قطع به افزایش رفاه خانوار منجر خواهد شد.	مهم‌ترین راهکار تأمین مسکن واگذاری زمین برای اجرای طرح ملی مسکن است.
سیدجواد حسینی‌کیا نایب‌رئیس اول کمیسیون صنایع مجلس	برای مهار تورم، رفع موانع تولید ضروری است. ۴۰ درصد از منابع دولت باید به سمت افزایش تولید و اشتغال برود.	نظام بانکی ما روبروی است. تغییرات لازم در قانون بانک‌ها نیز ایجاد شده و امیدواریم بتواند تحولی را در شبکه بانکی ایجاد کند.	بهبود معیشت مردم با ایجاد اشتغال، مهار تورم، رفع موانع تولید و جلوگیری از انحراف منابع بانکی محقق می‌شود.	دولت باید زمین‌های افتاده خود را که نیازمند ایجاد زیرساخت جدید است به پیمانکاران برای ساخت مسکن بسپارد.
روح‌الله عباسپور عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس	مهار تورم بستگی به حفظ ارزش پول ملی دارد. بحث دیگر رشد تولید است.	یکی از مشکلات نظام بانکی ما ربوی بودن آن است که در این زمینه قانون در مجلس تصویب شد.	بهبود شرایط اقتصادی مردم در سایه ایجاد اشتغال و مهار تورم حاصل خواهد شد.	تأمین زمین رایگان و تسهیلات در این حوزه مهم‌ترین راه‌تحت این طرح است.

بیانات رهبری

ایران قوی با تحول اقتصادی

رهبر معظم انقلاب در دومین روز فروردین ۱۴۰۲ با تأکید بر ضرورت تحول برای حرکت به سمت ایران قوی تأکید کردند: اگر بخواهیم تحول انجام بگیرد، نیاز داریم به اعتماد به نفس ملی و نیاز داریم به هوشیاری. اگر هوشیار نباشیم، غافل باشیم، به‌عنوان تحول، به نام تحول ممکن است به نقاط قوت خودمان ضربه بزنیم. ایشان فرمودند: اگر بخواهیم به نقاط قوتمان ضربه وارد نشود، باید نقاط قوت را بشناسیم. نقاط قوت ما زیاد است؛ اینها نباید ضربه ببینند. در هر تحولی، روی این نقاط قوت باید تکیه کرد، آنها را باید افزایش داد، نقاط قوت را باید برجسته‌تر و گسترده‌تر کرد، اما در کنار اینها نقاط ضعفی هم وجود دارند. تحول، ناظر به تغییر نقاط ضعف است. حضرت ایت‌الله خامنه‌ای در عین حال برخی بلاها و مشکلات اقتصادی ایران را تبیین و بر ضرورت رفع مشکلات و کاستن از چالش‌ها تأکید کردند که در این گزارش به بازخوانی محورهای کلیدی اقتصادی بیانات ایشان پرداخته شده است.

ضربه اقتصاد دولتی

مهم‌ترین مشکل اقتصاد ما تصدی‌گری دولتی است. بیشترین توجه ما در دهه ۶۰ به این مسئله بود که کلید اقتصاد کشور را به دولت بسپاریم؛ این به اقتصاد ما ضربه زد؛ این مربوط به خود ما است، ما خودمان کردیم. شاید مهم‌ترین نقطه‌ضعف اقتصاد ما تصدی‌گری افراطی دولت است. وقتی که مردم از مدیریت اقتصادی و فعالیت اقتصادی کنار می‌مانند، کارهای بزرگ، شرکت‌های مهم، تولیدهای ثروت‌ساز برای کشور در اختیار دولت قرار می‌گیرد و در اختیار فعالان اقتصادی از مردم قرار نمی‌گیرد، همین مشکلاتی پیش می‌آید که ما امروز در اقتصادمان مشاهده می‌کنیم. مهم‌ترین مشکل ما «دولتی بودن اقتصاد» است. در ارائه و اعلام سیاست‌های اقتصادی اصل ۴۴ با کمک کارشناسان متعدد با دقت روی این کار کردیم و سیاست‌ها ابلاغ شد. بنای این سیاست‌ها بر این بود که ما مدیریت‌ها و فعالیت‌های اقتصادی مورد نیاز مردم را به مردم بسپاریم. ما آن روزی که همه سررشته کارها را دست دولت دادیم، به این نیت این کار را کردیم که عدالت اقتصادی برقرار بشود و عدالت اقتصادی برقرار نشد. به خطا خیال می‌کردند که اگر چنانچه کلید اقتصاد دست دولت باشد، عدالت اقتصادی به‌وجود می‌آید؛ این اشتباه بود و چنین چیزی اتفاق نیفتاد. دولت تصدی‌گری را باستانی کم کند، نظرات را باید زیاد دخالت را کم کند.

وابستگی به نفت

عیب مهم دیگر اقتصاد ما وابستگی به صادرات نفت خام است. ما نفت خام را صادر می‌کنیم؛ درحالی‌که اختیار نفت خام در دست ما نیست. آن کسی که نفت ما را وارد می‌کند او از این واردات نفت، سود بیشتری می‌برد از ما که نفت متعلق به ما بود و آن را از جاهای نفت بیرون آورده بودیم و به او فروخته بودیم. مالیاتی که او می‌گرفت و استفاده‌ای که او می‌کرد، از صاحبان نفت بیشتر بود؛ الان هم همان جور است. ما باستانی بند ناف اقتصاد را از صادرات نفت خام ببریم و بیشتر به فعالیت‌های غیرنفتی بپردازیم.

دردسر دلارزدگی اقتصاد

یکی از مشکلات اقتصاد ما وابستگی به دلار است. بعضی از کشورهایی که تحریم شدند، وابستگی خودشان را به دلار قطع کردند، وضعیتشان بهتر شد. ما الان کشورهایی را می‌شناسیم که مورد تحریم‌های شدید غرب قرار گرفتند و رابطه‌شان با سوئیت – که یک ساز و کار بین‌المللی غربی است – قطع شد، دلار را کنار گذاشتند، با پول‌های محلی معامله کردند و صادرات و واردات انجام دادند، وضعیتشان بهتر شد؛ این کار را ما هم باید بکنیم.

نیاز به رشد سریع و مستمر

یکی از مهم‌ترین مسائلی که ما نیاز داریم برای اینکه وضع اقتصاد کشور بهتر شود، رشد مستمر و سریع است. رشد اقتصادی ما ضعیف بوده. ما در سیاست‌های اقتصادی‌ای که به دولت‌ها اعلام کردیم، رشد ۸ درصدی را اعلام کردیم؛ درحالی‌که در بسیاری از سال‌های دهه ۹۰ رشد ما زیر سفره بوده است. در مجموع هم وقتی که تحویل و تحول دولت انجام گرفت، رشد بسیار پایین بود؛ ما به رشد اقتصادی سریع و مستمر احتیاج داریم؛ نه اینکه یک سال رشد داشته باشیم، بعد مجدداً توقف داشته باشیم. ما می‌توانیم این رشد سریع و مستمر را به دست آوریم؟ آن وقتی که با کمک و هدایت مردم بتوانیم تولید را افزایش دهیم. مسئولان دولتی و همچنین نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی بایستی مردم را به ایفای نقش مولد در اقتصاد ترغیب و آنها را هدایت کنند؛ برای بخش خصوصی اعتماد ایجاد کنند و سبب سرمایه‌گذاری کنند. کار آفرینی کند؛ بخش خصوصی می‌تواند. اگر از توانایی ملت در قضیه اقتصاد استفاده بشود وضع معیشت مردم حتماً بهتر خواهد شد، وضع تورم حتماً بهتر خواهد شد. ما شعار سال را از جمله، مهار تورم قرار دادیم و رشد تولید، مهار تورم متوقف است به افزایش تولید و افزایش تولید، دست مردم است؛ چنانچه مردم اقدام کنند، همت کنند، این کار عملی است و ممکن است انجام بگیرد.

کم‌تحرکی در تجارت خارجی

یکی از مشکلات اقتصاد ما کم‌تحرکی در تجارت خارجی است. ظرفیت تولید ما در داخل زیاد است؛ چه در بخش کشاورزی، چه در بخش صنعتی؛ بازارهای دنیایی هم بسیار وسیع است. ما می‌توانیم تجارت خارجی مان را افزایش دهیم، پیش ببریم و آن کاری را که حقیقتاً به‌طور مستقیم به معیشت مردم و سفره مردم ارتباط پیدا می‌کند، ان‌شاء‌الله سامان بدهیم که یکی از کارهای مهم است. ما امروز در تجارت خارجی تحرک کم است؛ روش‌هایمان بعضاً روش‌های نادرستی است؛ اینها به تحول نیاز دارند؛ احتیاج به تحول دارند. یکی از موارد تحول همین مسئله تجارت خارجی است. یکی از چیزهایی که غالباً بین قوه مجریه و قوه مقننه در دولت‌های مختلف، در همه دوره‌ها اختلاف بوده از جمله همین دوره کنونی، این شکوه وجود دارد که گاهی در قانون بودجه سالانه در مجلس، هزینه‌های قطعی تصویب می‌شود و درآمد‌های غیرقطعی در مقابل آن قرار داده می‌شود که این منجر می‌شود به کسری بودجه؛ کسری بودجه هم یکی از بلاهای بزرگ اقتصادی است.